

ישנה דעה שההקדש מתחלל על המלאכה, ולפי"ז אין צריך להפריש מעות לאומנים ולחלל הקטורת על המעות, אלא מחללה על המלאכה (ע' שטמ"ק לב לד).

לפיכך אומן שהיה אצלו קטורת שלא הספיקו לחזור ולקנותה ממנו, והקדיש כל נכסיו, והקטורת בכלל – הרי זו תינתן לאומנים בשכרם כמו שעושים במותר הקטורת. וכן הדין (כדברי רב יוסף) בכל אדם שהקדיש נכסיו ויש בהם אחד מסממני הקטורת, נותנים לאומנים בשכרם.

הכמות המצטברת מדי שנה – אחת לששים או לשבעים שנה (וי"ג: אחת לע"ב שנה. עתוס'), היה בה כדי מחצית מן הכמות השנתית, 184 מנה, ואז היו מפטמים אותה לחציין.

ד. נתן בה דבש – פסלה (כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה').

א. נחלקו אחרונים אם יש בדבר חיוב מיתה אם לאו. וכן אם יצא ידי חובת הקטרה בדיעבד אם

לאו [ו'פסולה' שנקט כלומר אינה ראויה להקטרה מפני הדבש שבתוכה].

ב. איסור דבש כולל כל מיני מתיקת פרי, וכל פירות האילן בכלל (עפ"י רמב"ם איסור"מ ה,א; תוס' מעילה יב סע"ב; מחז"ו עמ' 47; שו"ת רדב"ז ח"ג תתקסב). ויש אומרים אף דבש דבורים בכלל, ואדרבה

הוא עיקר הדבש שהרי הדבורים שואבות הצוף מפרחי האילנות והעשבים ומקיאות אותו בכזורת (ע' בשו"ת הרדב"ז שם).

בכזורת (ע' בשו"ת הרדב"ז שם).

חיסר אחת מכל סממניה – חייב מיתה.

א. פרש"י ור"ג (וכ"מ במחזור ויטרי עמ' 46 ובאבודרהם): כשנכנס ביום הכיפורים לפני ולפנים והלא

היא קטורת פסולה, נמצאת זו ביאה ריקנית ומשום כך חייב מיתה. ויש מפרשים שחייב מיתה

על שהקטיר קטורת חסירה במקדש משום לאו ד'קטורת זרה' (ע' שטמ"ק עפ"י יומא ג; רמב"ם כלי

המקדש ב,ח. וע' חזון איש זבחים ט,כא; שפת אמת; שו"ת בית זבול ח"א כה; שבט הלוי ח"ה קונטרס המצוות

לז; חדושים ובאורים א,ג).

ב. חיסר 'מעלה עשן' – חייב מיתה (יומא ג). יש אומרים: דוקא ביום הכיפורים, וי"א אף בכל ימות

השנה (עתוס'; רמב"ם ב,ח ומשל"מ; וכ"מ במחז"ו עמ' 46), וכתב שהוא הדין אם חיסר יין או בורית];

טור או"ח קלג ובב"י; באר שבע. וע"ע באריכות בשו"ת בית זבול ח"א כה; תורת הקודש ח"א מט-ג; חזון דעה

יומא ג).

דף ז

י. א. שמן המשחה הניתן על ראשו של כהן גדול למשחו, ונתן ממנו על בני מעיו – מה דינו? ומה הדין כיוצא

בזה בשמן של תרומה שסך בו כהן את גופו, ובא ישראל להתעגל בו?

ב. המבעט בכפרת הקרבן או בכפרת יום הכיפורים – האם מתכפר בהם?

ג. ה'מגדף' האמור בתורה בפרשת קרבן חטאת בסדר שלה, מהו?

ד. המברך את השם – מה דינו במזיד ובשוגג?

א. כהן גדול שנטל משמן המשחה שעל ראשו ונתן על בני מעיו – חייב (על בשר אדם לא ייסך. וגילה

הכתוב שאעפ"י שהשמן עליו לא נתחלל אלא עומד בקדושתו – כי נזר שמן משחת אלקיו עליו [י"מ שכל

עוד לא נתנגב אינו בגדר 'נעשה מצותו' ולכך מועלים בו. וי"מ שגזרת הכתוב היא שאעפ"י שנעשית מצותו מועלים. עתוס'

כאן וביומא ס.]. וע' מש"ח (תשא ל,לב) שפרש בזה הכתוב 'קדש הוא קדש יהיה לכם' – גם בשעה שהוא לכם, בקדושתו קא').

המנחת-חינוך (קת, ד) כתב להסתפק שמא גזרת הכתוב היא בכהן גדול, אבל במלך ובמשוה מלחמה שסכו בשמן שעליהם – פטורים. וכן כתב להסתפק בשמן המשחה שנמשח באיסור, האם הוא מתחלל.

ואין הדין כן בכהן שסך בשמן תרומה, לפיכך בן בתו ישראל (אפילו גדול. רש"י) מתעגל בו ואינו חושש, שכבר נעשה חולין (ומתו בו כי יחללהו).
נחלקו ראשונים לענין שתיית אותו שמן לזר.
עוד נחלקו אודות זר שסך שמן תרומה באיסור, האם נתחלל השמן והותר אם לאו.

ב. המבעט בכפרת הקרבן – בין שאמר לא ייקרב בין שאמר ייקרב ולא יכפר – אינו מכפר עליו (יקריב אתו לרצנו. בתחילה רבא חלק באופן האחרון, ולבסוף חזר בו עפ"י הברייתא).
כתב החזו"א (יומא) שאין חילוק בין חטאת לעולה. ויש מי שכתב שהדבר שנוי במחלוקת התלמודים (ע' תקנת השבין לר"צ הכהן יד, עמ' 123).
המבעט בכפרת יוהכ"פ; לאביי, תלוי הדבר במחלוקת רבי וחכמים האם יום הכיפורים מכפר לשאינם שבים. וכן נחלקו בדבר רבי יוחנן וריש לקיש.
ואמר רבא: אפילו לדעת רבי שמכפר אף לשאינם שבים, על עבירות של יוהכ"פ עצמו – אינו מכפר, אבל מכפר על שאר עבירות אעפ"י שעשה בו מלאכה ואכל ושתה ולא קראו מקרא קדש.
א. כתבו התוס' שהלכה כחכמים ורבי יוחנן, שאינו מכפר אלא לשבים (וכ"מ ברמב"ם שגגות ג, י וברמ"א או"ח תרו, ו). לפיכך אם נתחייב באשם תלוי ועבר עליו יום הכפורים והוא מבעט בו – הרי זה לא נתכפר לו וכשיחזור בתשובה לאחר מכן חייב להביא כל אשם תלוי. וכן הביא חטאתו או אשמו והוא אומר או מחשב בלבו שאינם מכפרים – אעפ"י שקרבו כמצוותם לא נתכפר לו, וכשיחזור בתשובה מבעיטתו צריך להביא חטאתו ואשמו (עפ"י רמב"ם שם).
ב. המבעט הוא זה שאינו מאמין בכפרת הקרבן / היום (רמב"ם שגגות ג, י).
ונראה שבכלל 'מבעט' אף המאמין בכפרתו אלא שאינו רוצה להתכפר בחטא מסוים (חדושים ובאורים א, יח).

משמע בגמרא שהמפריש קרבן וביעט [בזדון] בכפרתו, וחזר בו – שוב אינו מתכפר בו, הואיל ונדחה יידחה. אבל כגון זה ביום הכפורים שביעט בו ביום בכפרתו – ודאי מתכפר ביוהכ"פ אחר.
א. דיחוי זה בקרבן אינו אלא לדעת רבי יוחנן שבעלי חיים נדחים, אבל להלכה פסק הרמב"ם (שגגות ג, ה, כרב) שאינם נדחים, ועל כן אפילו המיר דתו ושב – מתכפר באותו קרבן (עפ"י לקוטי הלכות. וע"ע בזבחים יב ולהלן כו).
ב. בספר ברכת מרדכי (ח"א א, יג) יצא לחדש שהמבעט בכפרת הקרבן, הגם שאינו מתכפר בקרבן לא נפסל הקרבן מהבאה, ואינו דומה לדין מומר שנדחה הקרבן מהבאה לגמרי.

ג. ה'מגדף' האמור בתורה שדינו בכרת, והנפש אשר תעשה ביד רמה מן האורח ומן הגר, את ה' הוא מגדף, ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמה – לדעת רבי עקיבא (וכן נשנה בברייתא בלשון 'חכמים'), זהו מברך את השם. ולחכמים (וכר' אלעזר בן עזריה דברייתא) – עובד ע"ז
פרש"י ור"ג: כגון מזמר ומשורר לה. והתוס' מפרשים עובד ממש, אבל משורר ומזמר אינו חייב כרת.

ד. המברך את השם – במזיד דינו בכרת (אם מן הכתוב במפורש בפרשת המגדף – לרע"ק, אם מגזרה שוה 'חטאו ישא' – 'ונשא חטאו' מפסח, לחכמים), ובהתראה – בסקילה.
 בשוגג – לרע"ק מביא קרבן, ואעפ"י שאין בו מעשה ממש (הואיל ובא בו כרת במקום קרבן). ולחכמים – פטור לפי שאין בו מעשה.
 הרמב"ם פסק לפטור. ואין הדבר ברור לדינא (ע' לקוטי הלכות ב'עין משפט').

יא. אלו יולדות מביאות קרבן ונאכל, אלו מביאות קרבן ואינו נאכל, ואלו שאינן מביאות?

המפלת צורת אדם, או שפיר מרוקם, או שליה או 'סנדל' (– ולד שנפחתה צורתו), וכן היוצא מחותך – מביאה קרבן יולדת ונאכל (החטאת).
 הפילה כמין בהמה חיה ועוף; רבי מאיר מחייב וחכמים אומרים עד שיהא בו מצורת אדם (ונחלקו הדעות מה נכלל בהגדרה זו – ע' גדה כג: רמב"ם איסורי ביאה י, ט; מגיד משנה שם).
 שפחה כנענית שהפילה – דינה כישראלית (אשה). ועבד ושפחה הוקשו לנשים למצוות).
 אלו מביאות קרבן ואינו נאכל; ספק אם הפילה ולד ממש או מין פטור. וכן שתי נשים שאחת הפילה מין חיוב ואחת מין פטור, ונתערבו. אמר רבי יוסי: אם שתיהן לפנינו, יביאו שתיהן חטאת ויתנו עליה שתעלה לחובת היולדת, ותאכל.

א. יש אומרים שר' יוסי בא לפרש דברי תנא קמא ואין כאן מחלוקת (שיטמ"ק, מהרא"ש; וכ"כ התוס' כב: ד"ה אס). ואולם הרמב"ם (והרע"ב) מפרש שנחלקו בדבר, ומשמע שפסק כתנא קמא שאין מביאות חטאת אחת בהתנאה.

ב. חטאת העוף הבאה על הספק – חובה ולא רשות (חזו"א נגעים יג, ח).

אלו שפטורות מקרבן – המפלת שפיר מלא מים, מלא דם, מלא גנינים; המפלת כמין דגים וחגבים שקצים ורמשים; המפלת יום ארבעים או קודם לכן; ויוצא דרך דופן (אשה כי תזריע וילדה – עד שתלד ממקום שמזרעת). רבי שמעון מחייב ביוצא דופן (ואם נקבה תלד – ריבה).

דפים ז – ח

יב. מה דין המקרים הבאים לענין חיובי קרבן?

א. המפלת בתוך ימי טהרה שלאחר הלידה, או לאחר מלאת ימי טהרה, או בלילה שבינתיים.

ב. זב שראה זיבה נוספת ביום השביעי של שבעה נקיים, או כשראה לאחר שבעה.

ג. האשה שיש עליה כמה ספק-לידות או ספק-זיבות.

ד. האשה שיש עליה כמה לידות או זיבות ודאיות.

ה. האשה שיש עליה לידה / זיבה ודאית (או כמה), עם כמה ספיקות.

א. המפלת בתוך ימי טהרה, כלומר תוך שמונים יום ללידת נקבה – אינה מביאה קרבן נוסף אלא נפטרת בקרבן-יולדת אחד לשתי הלידות.

הפילה ביום שמונים-ואחד, אפילו היתה אותו יום שבת שאינה ראויה להבאת קרבנותיה בו ביום – חייבת קרבן נוסף.

הפילה לאור שמונים ואחד; בית שמאי פוטרים מן הקרבן מפני שלא יצאת לשעה הראויה לשום קרבן, ובית הלל מחייבים שהרי כלו ימי טהרה ומעתה היא מונה ימי טומאה וימי טהרה אחרים. ועוד, שהלילה